

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

07.12.2020 nr 10-1/20/005sn

Algus kell 12.00, lõpp kell 13.45

Juhatas Mart Mägi (1. päevakorrapunkt) Urmas Kaarlep (2.-5. päevakorrapunkt)

Protokollis Astrid Aavola

Võtsid osa Marko Gorban, Sven Kirsipuu, Pille Lehis, Kätlin Mandel, Mart Mägi, Hede Sinisaar, Marko

Udras, Ott Velsberg

Puudus Allan Puur

Kutsutud:

Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna juhataja kohusetäitja Jane Idavain

Statistikaameti peadirektori asetäitja Kaie Koskaru-Nelk

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Riigikantselei strateegiadirektori asetäitja Eili Lepik

Statistikaameti ettevõtlus- ja põllumajandusstatistika osakonna juhtivanalüütik Eve Valdvee

PÄEVAKORD:

1. Eesti Panga 2021.–2025. aasta statistikatööde loetelu projekti tutvustus ja ülevaade arenduskavast
2. Statistikaameti 2021.–2025. aasta statistikatööde loetelu projekti tutvustus ja ülevaade arenduskavast
3. Ülevaade 2020. aastal põllumajandusloenduse läbiviimisest
4. Ülevaade andmehalduse määrusest ja sideseaduse võimalikust muutmisest
5. Ülevaade 2021 Eurostati Peer Review kavast

1. Eesti Panga 2021.–2025. aasta statistikatööde loetelu projekti tutvustus ja ülevaade arenduskavast

Jaanus Kroon andis ülevaate Eesti Panga 2021.-2025. aasta statistikatööde loetelu projektist ja arenduskavast (lisa 1). Eesti Pank uuendas oma strateegiat, mille kohaselt on plaanis statistika tegemise integreeritud infosüsteemi arendamine ja infotehnoloogilise võimekuse kasvatamine. Eesmärgina on välja toodud ka Eesti Panga kujundamine usaldusväärse informatsiooni pakkujaks Eesti finantssektori kohta. Plaanis on rahapesu ja terrorismi tõkestamise eest vastutavate asutuste toetamine tööks vajalike andmetega varustamisel, et vähendada asutuste koormust integreeritud andmekogumise teel.

Statistikatööde loetelus on kokku 27 tööd, kuhu lisandus üks uus statistikatöö „Eesti investeerimis- ja pensionifondide statistika“, mille piloot käivitus 2020. aasta juunis.

OTSUSTATI:

- 1.1. Võtta teadmiseks Eesti Panga statistikategevuse prioriteetidid.

2. Statistikaameti 2021.–2025. aasta statistikatööde loetelu projekti tutvustus ja ülevaade arenduskavast

Kaie Koskaru-Nelk tutvustas statistikaameti 2021.-2025. aasta statistikatööde loetelu projekti ja arenduskava (lisa 3). Peamised muudatused statistikaprogrammis hõlmasid statistikatöö mõiste ja õigusliku aluse tekkimise korrastamist. Ümber on kujundatud eelnõu dokumentatsioon, mille maht vähenes ligi 300 lehekülje pealt umbes 10 lehekülje peale. Õigusliku aluse järgi on ümber grupeeritud ka statistikatööd, kus 147 statistikatöö asemel on 68 statistikatööd.

Ühed olulisemad arendused statistikatöodes on seotud rahva- ja eluruumide loendusega. Siinkohal on kriitilise tähtsusega kinnitus rahaliste vahendite olemasolu kohta loenduse läbiviimiseks. Juba 2021. aasta esimeses pooles alustatakse hangete tegemisega, millest tulenevalt on vaja otsust raha eraldamisest enne veebruari lõppu. Statistikaamet soovib statistikanõukogu liikmete toetust lisarahastuse taotlemisel.

Arutelu:

Tekkis arutelu statistikaameti alarahastuse probleemi osas, mille puhul jäaksid esimese asjana tõenäoliselt tegemata siseriiklike erivajadustega seonduvad tööd. Eesti 2035 pole hetkel täielikult rahastatud statistikatöö, saame panna üles ainult need näitajad, mis on olemasolevate statistikatöödega kaetud.

OTSUSTATI:

- 2.1 Võtta info teadmiseks.

3. Ülevaade 2020. aastal põllumajandusloenduse läbiviimisest

Eve Valdvee andis ülevaate 2020. aasta põllumajandusloendusest (lisa 4). Põllumajandusloendusi korraldatakse iga kümne aasta tagant enamikus maailma riikides. Andmeid kogutakse nii registritest kui osaliselt eeltäidetud küsimustikuga. Loendusnimekirja kuulus ligi 11 600 majapidamist ning laekumisi kokku oli 98,3%. Esialgseid kokkuvõtteid avaldatakse ilmselt 2021. aasta jaanuaris ning lõplikud andmed 2021. aasta jooksul.

OTSUSTATI:

- 3.1 Võtta info teadmiseks.

4. Ülevaade andmehalduse määrusest ja sideseaduse võimalikust muutmisest

Ott Velsberg rääkis andmehalduse nõuetest RIHA määruses (lisa 5). Tänapäevase seisuga puudub terviklik ülevaade andmetest, andmekvaliteediga esineb olulisi probleeme. Lisaks on ebaühtlased olnud ka andmekirjeldused. Probleemidest tulenevalt on kavas viia RIHA määrusesse sisse paar muudatust, millega sätestatakse statistikaameti pädevust andmekogude dokumentatsiooni kooskõlastamisel. Lisaks pannakse paika andmehalduse nõuded, mis sisaldavad andmekirjeldust ja -kvaliteeti. Muudatused on esitatud statistikaametile ja rahandusministeeriumile, hilisemas protsessis suheldakse kindlasti ka andmekaitseinspeksiooni ja justiitsministeeriumiga.

Toodi välja, et andmekirjeldusele mittevastamise puhul on probleem, kas ja millised on tagajärjed. Trahvimine pole riigiasutuste vahel võimalik, kuid antud teema puhul räägitakse andmehalduse juurutamisest laiemalt, mille puhul peaks korrektne andmehaldus alguse saama asutuste hoiakutest. Teemat tuleks justiitsministeeriumiga käsitleda.

Mart Mägi jätkas sideseaduse teemal. Sideseadust on vajalik muuta selleks, et oleks võimalik teha statistikat anonümiseeritud mobiiliandmetega, kusjuures eeltöötlus on tehtud vastava sidepakkuja

poolt statistikaameti välja töötatud metoodika alusel, et andmed oleksid võrreldavad. Muudatuste läbitöötamine on planeeritud 2021. aasta jaanuari lõppu, et siis sideseadust täiendada minna.

OTSUSTATI:

4.1 Võtta info teadmiseks.

5. Ülevaade 2021 Eurostati Peer Review kavast

Mart Mägi rääkis lühidalt statistikaameti rahvusvahelisest ESS auditeerimisest (lisa 6 ja 7), mida tehakse määratud aja tagant teiste liikmesriikide poolt. Tulevikus soovitakse auditite intervalliks 5 aastat. Eesti ja Prantsusmaa on sellel korral esimesed, keda auditeeritakse. Materjalide ettevalmistamisel on selgunud murekohad institutsiooni sõltumatuse ja rahastusega. Esialgne ajagraafik nägi ette auditeerimise toimumist 2021. aasta teises kvartalis, küll aga võib see viirusest tulenevalt veel muutuda. Auditi käigus küsitletakse eeldatavalt ka statistikanõukogu liikmeid, siinkohal edastati liikmetele palve tutvuda auditi materjalidega. Auditi tulemused on plaanis avalikustada statistikaameti kodulehel.

OTSUSTATI:

5.1 Võtta info teadmiseks.

5.2 Tutvuda auditi materjalidega enne auditi läbiviimist, kõneisikuks jääb nõukogu esimees.

LISAD:

1. Esitlus „EP statistikatööd 2021-2025 statistikanõukogus“
2. Dokument „EP presidendi määrus Statistikatööd 2021-2025 LISA (kavand 2.12.2020)“
3. Esitlus „Statistikaameti 2021.-2025. aasta statistikatööde loetelu“
4. Esitlus „Põllumajandusloendus 2020“
5. Esitlus „Andmehalduse hetkeseis ja tulevik“
6. Dokument „ESSC_2020_43_02_Detailed peer review methodology_EN“
7. Dokument „ESS-QAF-V2.0-final“

(allkirjastatud digitaalselt)

.....
Urmas Kaarlep

.....
Astrid Aavola